

Les 11 – Antwoorden

Opdracht: Vertaal, plaats waar nodig uitspraaktekens, geef de uitspraak.

Hij drinkt sinaasappelsap	הוא שותה מיץ תפוזים	hoe sjotèh mits tápoezim
Ik eet bruin brood met een hardgekookt ei	אני אוכל (אוכלת) לחם שחור עם ביצה קשה	ani ochel (ochèlèt) lèchèm sjáchor im betzáh qásjáh
Wij (m) drinken melk	אנחנו שותים חלב	anachnoe sjotim cháláv
Wij (v) drinken thee	אנחנו שותות תה	anachnoe sjotot teh
Zij eet wittebrood	היא אוכלת לחם לבן	hi ochèlèt lèchèm láván
Ik (m) drink koffie met melk met suiker	אני שותה קפה הפוך עם סוכר	ani sjotèh qáfèh háfoech im soekár
of	אני שותה קפה אמ חלב ועם סוכר	ani sjotèh qáfèh im cháláv w ^e im soekár
לחם שחור עם ריבה	lèchèm sjáchor im ribáh	Bruin brood met jam
הוא ביצה רכה	הוא שותה לחם רכה	Hij [is een] zacht gekookt ei
את אוכלת גבינה	את אוכלת גבינה	Jij (v) eet kaas
היא שותה קפה שחור	היא שותה קפה שחור	Zij drinkt zwarte koffie
	(sjotèh of sjotáh? היא is vrouwelijk, dus sjotáh)	

Les 12 – Cijfers 2 – Dagen en Rangtelwoorden

Alleen de eerste tien rangtelwoorden hebben een eigen vorm. Daar boven worden de hoofdtelwoorden gebruikt, geplaatst voor of na het getelde. De rangtelwoorden vanaf 10 zijn in onbruik geraakt. In data gebruikt men meestal de hoofdtelwoorden, b.v. באחד לחודש, b^eèchad lachodèsj op de eerste van de maand. De rangtelwoorden zijn afgeleid van de hoofdtelwoorden door:

- tussen de tweede en derde stamletter meestal een i-klank in te voegen,
- de mannelijke uitgang 'י {i} of de vrouwelijke uitgang 'ית {it} toe te voegen.

		Mannelijk		Vrouwelijk	
אחד	1 ^e	ראשון	risjon	ראשונה	risjonáh
<i>Dit rangtelwoord is afgeleid van ראש rosj, dat 'hoofd' of 'belangrijkste' betekent.</i>					
שנים	2 ^e	שני	sjeni	שנית	sjenit
שלושה	3 ^e	שלישי	sj ^e lisji	שלישית	sj ^e lisjit
ארבעה	4 ^e	רביעי	revi'i	רביעית	revi'it
<i>De א van ארבעה is niet oorspronkelijk; hij is later voorgevoegd vanwege de uitspraak</i>					
חמשה	5 ^e	חמישי	ch ^a misji	חמישית	ch ^a misjit
ששה	6 ^e	ששי, שישי	sjisji	ששית, שישית	sjisjit
שבעה	7 ^e	שביעי	sj ^e vi'i	שביעית	sj ^e vi'it
שמונה	8 ^e	שמיני	sj ^e mini	שמינית	sj ^e minit
תשעה	9 ^e	תשיעי	t ^e sji'i	תשיעית	t ^e sji'it
עשרה	10 ^e	עשרי	asiri	עשירית	asirit

Voor de rangtelwoorden geldt, dat het bijvoeglijke naamwoorden zijn, die in geslacht en aantal overeen komen met het zelfstandig naamwoord, en er op volgen.

De dagen van de week

Van de dagen van de week heeft er slechts één een eigen naam, de Sjabbat.

De andere dagen kunnen op twee manieren worden aangegeven, met een rangtelwoord, en met de eerste zes letters van het alfabet, die immers een getalwaarde hebben (zie les 1 en 16).

1	Zondag	יום ראשון	yom risjon	of	יום א'	yom alef
2	Maandag	יום שני	yom sjeni	of	יום ב'	yom beth
3	Dinsdag	יום שלישי	yom sj ^e lisji	of	יום ג'	yom gimel
4	Woensdag	יום רביעי	yom revi'i	of	יום ד'	yom daleth
5	Donderdag	יום חמישי	yom ch ^a misji	of	יום ה'	yom he
6	Vrijdag	יום ששי	yom sjisji	of	יום ו'	yom waw
7	Zaterdag	שבת	sjabbát	<i>Deze naam is afgeleid van het werkwoord שבת sjávat, dat staken of rusten betekent, want God stopte met werken.</i>		

De aanwezigheid van een Joodse gemeenschap heeft zijn sporen nagelaten in het Italiaans en Spaans, waar men de zaterdag sabato resp. sabado noemt.

Woordenschat

Dag	יּוֹם	yom (m)	יָמִים yamim
Dagelijks, dag aan dag	יּוֹם יּוֹם	yom yom	
De dag, deze dag, vandaag	הַיּוֹם	hayom	
Op de dag	בַּיּוֹם	bayom	
Feestdag ('goede dag')	יּוֹם טוֹב	yom tov	יָמִים טוֹבִים yamim tovim Zie les 19.
Overdag; dagelijks	יּוֹמָם	yomám	
Op een dag	יּוֹם אֶחָד	yom èchad	
Morgen (de volgende dag)	מָחָר	máchár (bw)	
Gisteren	אֶתְמוֹל	ètmol (m)	
Ochtend	בֹּקֵר, בֹּקֵר	boqèr (m)	בְּקָרִים b ^e qarim
Goede morgen!	בֹּקֵר טוֹב	boqèr tov!	
Noen (12 uur)	צְהַרְיִים of צְהַרְיִים	tzoh ^o rayim (m)	(Let op de uitspraak!)
(na)Middag	אַחַר הַצְּהַרְיִים	achar hatzoh ^o rayim	
Avond	עָרֵב	èrèv (m)	עָרָבִים arávim
Vanavond	הָעָרֵב	há'èrèv	
Nacht	לַיְלָה	layláh (m!)	לַיְלוֹת lelot
Week; zeven weken of jaren	שָׁבוּעַ	sjávoe'a (m!)	שָׁבוּעוֹת sjávoe'ot
Deze naam kan zijn afgeleid van het werkwoord שׁוּב {sjoev} Omkeren, en van שָׁבַע sjèva 7			
Twee weken	שְׁבוּעִים	sj ^e voe'ayim	Duale vorm, zie les 11.
Wekelijks	שָׁבוּעִי	sj ^e voe'i (bn)	
Rust	מְנוּחָה	m ^e noecháh (v)	
Arbeider, personeel	עוֹבֵד	oved (m)	עוֹבְדִים ovdim
Werken	עָבַד	ávad (ww)	
Eeuwigheid; wereld	עוֹלָם	olám (v!)	עוֹלָמוֹת olámot of עוֹלָמִים olámim
Iedereen, allemaal	כּוֹלָם, כָּלָם	koelám	

Opdracht 1: Beluister op Youtube (www.youtube.com/watch?d_DAV9SPyDo4 of www.youtube.com/watch?v=Glw4nqDLWu0) het kinderliedje Hayom yom sjisji, zet de uitspraak en voor zover het lukt de vertaling achter de tekst. Herhalingen zijn weggelaten.

הַיּוֹם יּוֹם שְׁשִׁי

מָחָר שַׁבָּת

שַׁבַּת מְנוּחָה

הַיּוֹם כּוֹלָם עוֹבְדִים

מָחָר שַׁבָּת

שַׁבַּת מְנוּחָה

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak. Benut zo nodig [Les_25](#), woordenlijst t/m les 24.

Woensdag is een feestdag

Goede nacht! (welterusten)

Zeven nachten

Deze avonden

Vandaag is het maandag

De vierde boom

De zevende koe

Deze derde ochtend

Bronnen: Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S. Ph. De Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; Hebrew Online, www.seeklyrics.com.
Zie ook: www.dictionary.co.il/days_of_the_week.htm, www.youtube.com/watch?v=aOjSPa WILM de dagen van de week.